

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (Georgeta Grozav)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (Maria Guzun, Liuba Pruteanu, Virgiliu Buhnaci)

ÎNCHEIERE

17 aprilie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Valeriu Doagă
Tamara Chișca-Doneva
Mariana Pitic

examinând admisibilitatea recursului declarat de Cooperativa de Construcție a Locuințelor «Nr. 73»,

în cauza civilă intentată la cererea depusă de societatea cu răspundere limitată „Sindromin” (succedată în drepturi de întreprinderea cu capital străin „Nord-Activ” societate cu răspundere limitată) împotriva Cooperativei de Construcție a Locuințelor «Nr. 73» cu privire la obligarea eliberării acordului la efectuarea lucrărilor de reamenajare și reconstruire,

împotriva deciziei din 06 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a admis apelul declarat de întreprinderea cu capital străin „Nord-Activ” societate cu răspundere limitată, s-a casat hotărârea din 04 aprilie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, și s-a emis o hotărâre nouă, prin care s-a admis acțiunea depusă de societatea cu răspundere limitată „Sindromin” (succedată în drepturi de întreprinderea cu capital străin „Nord-Activ” societate cu răspundere limitată),

constată:

La 19 mai 2017, societatea cu răspundere limitată „Sindromin” (în continuare SRL „Sindromin”) a depus cerere de chemare în judecată împotriva Cooperativei de Construcție a Locuințelor «Nr. 73» (în continuare CCL «Nr. 73») cu privire la obligarea eliberării acordului la efectuarea lucrărilor de reamenajare și reconstruire (vol. II, f.d. 3-4, 22).

În motivarea acțiunii a invocat că, SRL „Sindromin” deține în proprietate încăperi cu suprafața totală de 965,802 m.p. din incinta bunului imobil cu nr. cadastral xxxxx, dintre care 564,402 m.p. sunt amplasați în subsolul acestui imobilul, fapt confirmat prin extrasele din Registrul bunurilor imobile.

Totodată, reclamantul a relevat că, în prezent, este lipsit de acces către încăperile sale din subsolul imobilului amplasat pe xxxxx, deoarece unica intrare în incinta acestei încăperi este de pe terenul ce aparține cu drept de proprietate privată terțului SRL „Aelita”.

Astfel, SRL „Sindromin” întâmpină obstacole permanente în administrarea bunului care îi aparține în proprietate, fiind într-una avertizat despre faptul că și acest acces va fi închis. Respectiv, aceasta este pusă în situația de a căuta și găsi alte căi de acces în incinta încăperilor din subsolul clădirii nominalizate.

Prin urmare, în scopul de a obține acces fără careva obstacole la încăperile sale din subsol, SRL „Sindromin” a planificat efectuarea lucrărilor de reamenajare a încăperilor ce le aparțin în proprietate, cu organizarea intrărilor separate în subsol (demisol) din contul reconstruirii terasei existente, care servește drept cale de acces către încăperile de la parterul bunului imobil cu nr. cadastral xxxxx. Astfel, reclamanta a planificat să-și construiască acces la încăperile sale din subsol, prin peretele existent deja al terasei blocului în incinta căruia se află încăperile sale. Terasa în cauză în prezent servește drept cale de acces pentru SRL „Sindromin” în incinta încăperilor avute la etajul întâi (parterul clădirii).

Așa, în scopul efectuării lucrărilor planificate în mod legal, SRL „Sindromin” a realizat schița de proiect, precum și a solicitat un expert tehnic autorizat pentru efectuarea unui raport de expertiză privind starea tehnică a construcției din str. Ion Creangă, 78, mun. Chișinău. Însă, certificatul de urbanism pentru proiectare se eliberează și se emite în baza cererii la care beneficiarul urmează să anexeze obligatoriu *inter alia* și acordul autentificat al coproprietarilor de imobil/teren ale căror interese pot fi afectate nemijlocit în procesul executării lucrărilor de construcție și în perioada exploatării imobilului.

Sub acest aspect, reclamantul a evocat că proprietarii/locatarii încăperilor ce se află la primul etaj (parter) și în subsolul bunului imobil care constituie un bloc locativ, sunt asociații CCL «Nr. 73». Prin urmare, SRL „Sindromin” s-a adresat de mai multe ori către CCL «Nr. 73» atât verbal, cât și cu notificarea scrisă din 18 aprilie 2017, solicitând acordul la lucrările sus-menționate. Însă, CCL «Nr. 73» a reacționat negativ acestor solicitări și a lăsat fără răspuns notificarea scrisă. De asemenea, reprezentantul CCL «Nr. 73» a solicitat în formă verbală, în schimbul acordului, SRL „Sindromin” să achite în contul cooperativei careva sume bănești exagerat de mari, declarându-le drept datorii nejustificate ale SRL „Sindromin” la plata serviciilor comunale.

În atare circumstanțe, reclamantul SRL „Sindromin” a considerat că CCL «Nr. 73» neîntemeiat refuză oferirea acordului solicitat, fapt ce îi îngreșește în realizarea dreptului de administrare eficientă a proprietății lor. Or, efectuând lucrările planificate, SRL „Sindromin” nu doar că va obține acces liber la încăperile sale, fapt ce îi va permite exercitarea deplină și fără obstacole a dreptului său de folosință, posesie și administrare a proprietății sale, dar totodată va renova și va reamenaja teritoriul aferent peretelui unde se preconizează lucrările, va îmbunătăți evident aspectul exterior al întregului bun imobil. Cu atât mai mult că expertiza tehnică efectuată stabilește că, starea tehnică a edificiului este în stare bună și permite din punct de vedere tehnic efectuarea lucrărilor descrise. Totodată, în rezultatul expertizei s-a stabilit că terasa care actualmente servește drept cale de acces către încăperile lor aflate la parterul clădirii (I etaj) se dărâmă și necesită reconstruirea capitală, fapt care este preconizat în cadrul lucrărilor de construire a intrărilor de acces către subsol.

În această ordine de idei, reclamantul SRL „Sindromin” a solicitat a declara ilegal refuzul CCL «Nr. 73» în eliberarea acordului solicitat pentru efectuarea lucrărilor de reamenajare a încăperilor ce aparțin în proprietate, cu organizarea intrărilor separate în subsol (demisol) din contul reconstruirii terasei existente, care servește drept cale de acces către încăperile de la parterul bunului imobil cu nr. cadastral xxxxx; a obliga CCL «Nr. 73» să nu creeze obstacole la efectuarea lucrărilor de reamenajare și reconstruire a terasei; a compensa din contul CCL «Nr. 73» în beneficiul SRL „Sindromin” taxa de stat în cuantum de 100 de lei.

Prin hotărârea din 04 aprilie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, s-a respins, ca fiind neîntemeiată, acțiunea depusă de SRL „Sindromin” (vol. I, f.d. 212, 216-220).

Prima instanță și-a argumentat concluziile prin faptul că, reclamantul SRL „Sindromin” nu a solicitat acordul tuturor locatarilor în oferirea unei altei ieșiri din încăperile lor, ci reamenajarea/reconstrucția terasei care este proprietate comună a tuturor proprietarilor. De asemenea nu a solicitat CCL «Nr. 73» de a organiza adunare cu toți locatarii blocului locativ pentru a prezenta proiectul și a explica intenția acestora

De asemenea, prima instanța a stabilit că reclamantul are acces de intrare în încăperile ce-i aparțin, din partea laterală a blocului locativ, ce ies în str. Doina și Ion Aldea Teodorovici, fapt confirmat prin actul de constatarea faptului din 02 august 2017 întocmit de către executorul judecătoresc. Or, executorul judecătoresc a constatat că accesul la subsol/bun imobil din blocul locativ str. Ion Creangă, 78, mun. Chișinău, este liber autonom, iar la intrarea în bloc din partea str. Doina și Ion Aldea Teodorovici nu sunt careva impedimente. În partea dreaptă de la intrarea în subsol se află punct de schimb valutar cu intrare separată (autonomă). Din partea stângă se află intrarea în terasă (scări), la fel cu intrare separată (autonomă), terasa este acoperită cu pavaj. Accesul la subsol, punct valutar și terasă din blocul locativ nr. 78 din str. Ion Creangă sunt separate, autonome și libere (vol. I, f.d. 43-51).

Prin încheierea din 05 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău (vol. II, f.d. 18-20) s-a înlocuit apelantul-reclamant SRL „Sindromin”, care a fost reorganizată prin fuziune, cu succesorul său în drepturi întreprinderea cu capital străin „Nord-Activ” societate cu răspundere limitată (în continuare ÎCS „Nord-Activ” SRL).

Prin decizia din 06 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău (vol. II, f.d. 38-39, 40-50) s-a admis apelul declarat de ÎCS „Nord-Activ” SRL;

s-a casat hotărârea din 04 aprilie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, și s-a emis o hotărâre nouă, prin care s-a admis acțiunea depusă de SRL „Sindromin”;

s-a declarat ilegal refuzul CCL «Nr. 73» la eliberarea acordului solicitat de ÎSC „Nord-Activ” SRL pentru obținerea certificatului de urbanism pentru proiectarea lucrărilor de reamenajare a încăperilor ce aparține cu drept de proprietate ÎSC „Nord-Activ” SRL pentru organizarea intrărilor separate în subsol (demisol) din contul reconstrucției terasei existente;

s-a obligat CCL «Nr. 73» să nu creeze obstacole ÎSC „Nord-Activ” SRL la efectuarea lucrărilor de reamenajare și reconstrucția încăperilor proprietate a ÎSC „Nord-Activ” SRL;

s-a încasat din contul CCL «Nr. 73» în beneficiul ÎSC „Nord-Activ” SRL (succesor în drepturi a SRL „Sindromin”) suma de 175 de lei, cu titlu de compensare a cheltuielilor de judecată.

Instanța de apel și-a argumentat concluziile prin faptul că, refuzul CCL «Nr. 73» la eliberarea acordului solicitat de reclamant pentru obținerea certificatului de urbanism pentru proiectarea lucrărilor de reamenajare a încăperilor ce aparține cu drept de proprietate ÎSC „Nord-Activ” SRL pentru organizarea intrărilor separate în subsol (demisol) din contul reconstrucției terasei existente, este ilegal. Or, conform extrasului din Registrul bunurilor imobile a lotului de teren cu nr. xxxxx și planul lotului de teren cu nr. xxxxx acest lot de teren aparține cu drept de proprietate SRL „Aelita” (vol. I, f.d. 67).

La fel, instanța de apel a apreciat ca probă nepertinentă și neconcludentă actul de constatarea faptului din 02 august 2017 întocmit de către executorul judecătoresc. Or, din conținutul acestui act reiese că, executorul judecătoresc a ieșit la fața locului pentru a constata faptul accesului la subsolurile din blocul nr. 78 din str. Ion Creangă. Dreptul de proprietate asupra unui bun imobil, însă, poate fi confirmat doar prin extrasul din Registrul bunurilor imobile și nicidecum nu în baza unui act întocmit de executorul judecătoresc.

Totodată, Curtea de Apel Chișinău a remarcat faptul că, potrivit proceselor-verbale ale adunării generale a locatarilor blocului din str. Ion Creangă, 78, mun. Chișinău din 16, 23 și 27 decembrie 2017, locatarii s-au expus împotriva eliberării acordului pentru construcția unui magazin. În speță, însă, reclamantul a solicitat eliberarea acordului pentru obținerea certificatului de urbanism pentru proiectarea lucrărilor de reamenajare a încăperilor ce-i aparține cu drept de proprietate pentru organizarea intrărilor separate în subsol (demisol) din contul reconstrucției terasei existente, chestiune care este diametral opusă celei examinate la adunările locatarilor.

Astfel, instanța inferioară a conchis că, prin prisma art. 1 din Primul Protocolul adițional la Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale că, efectuând lucrările planificate, ÎSC „Nord-Activ” SRL va obține acces liber la încăperile ce-i aparțin cu drept de proprietate, fapt ce îi va permite exercitarea deplină și fără obstacole a dreptului său de folosință, posesie și administrare a proprietății sale.

La 25 ianuarie 2019, CCL «Nr. 73» a declarat recurs împotriva deciziei din 06 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău (vol. II, f.d. 55-72, 73-89).

În motivarea recursului a reiterat circumstanțele de fapt ale cauzei și a invocat că instanța de apel a încălcat normele de drept procedural, deoarece a depășit limitele acțiunii și a admis pretenții ce nu au constituit obiectul acțiunii. Or, reclamantul nu a solicitat „obligarea eliberării acordului...”, ci a solicitat „...recunoașterea ca fiind ilegal refuzul CCL «Nr. 73» de a da acordul la reamenajarea încăperilor ce aparține cu drept de proprietate reclamantei.

La fel, instanța de apel a depășit limitele acțiunii și în partea declarării ca fiind ilegal refuzul CCL «Nr. 73» la eliberarea acordului solicitat de ÎSC „Nord-Activ” SRL pentru obținerea certificatului de urbanism pentru proiectarea lucrărilor de reamenajare a încăperilor ce aparține cu drept de proprietate reclamantului.

Or, reclamatul nici în cererea de chemare în judecată, nici în cererea de apel nu a înaintat revendicări în privința eliberării acordului pentru obținerea certificatului de urbanism.

De asemenea, recurentul a opinat că reclamantul nu a respectat procedura prealabilă prevăzută de legislația în vigoare pentru soluționarea amiabilă a prezentului litigiu, iar această circumstanță atrage după sine, cu titlu de sancțiune procedurală, aplicarea prevederilor articolelor 267 lit. a) și 268 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

Succesiv, CCL «Nr. 73» a considerat că instanța de apel nu a aplicat legile care trebuiau să fie aplicate în speță, și anume prevederile art. 1, 6 și 10 CEDO, art. 4, 7, 8, 32, 46, 54, 55 și 127 din Constituția Republicii Moldova, art. 22 alin. (1) lit. j) și z) alin. (2) și (3) din Codul de executare, art. 428-442 din Codul civil, precum și prevederile Legii condominiului în fondul locativ nr. 913 din 30 martie 2000 și art. 4, 54, 55 alin. (1) lit. a), f) și i), art. 57 din Legea cu privire la locuințe nr. 75 din 30 aprilie 2015; art. 2, 3 alin. (1) lit. b), c) și d), alin. (2) din Legea privind autorizarea executării lucrărilor de construcție nr. 163 din 09 iulie 2010.

Finalmente, recurentul a indicat asupra faptului că, instanța de apel a dat o apreciere arbitrară suportului probator, iar faptele constatate contravin acestor probe.

În această ordine de idei, recurentul CCL «Nr. 73» a solicitat admiterea recursului, casarea integrală a deciziei din 06 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, cu menținerea hotărârii din 04 aprilie 2018 a Judecătoriai Chișinău, sediul Rîșcani, precum și a încasa din contul ÎSC „Nord-Activ” SRL taxa de stat.

La 27 martie 2019, CCL «Nr. 73» a depus cerere de recurs suplimentară, în care a invocat suplimentar că prin decizia din 12 noiembrie 2014 a Curții Supreme de Justiție (dosar nr. 2rac-452/14) și încheierea din 06 mai 2015 a Curții Supreme de Justiție (dosar nr. 2rac-561/15) s-a constatat că terasa din str. Ion Creangă, 78, mun. Chișinău, este amplasată pe proprietatea CCL «Nr. 73». Prin urmare, această terasă este proprietate comună a membrilor CCL «Nr. 73».

Astfel, prin prisma articolului 6 din Legea condominiului în fondul locativ nr. 913 din 30 martie 2000, ÎSC „Nord-Activ” SRL nu poate pretinde la alocarea unei părți ideale a teritoriului și a părții reale din proprietatea comună ce aparține CCL «Nr. 73».

În această ordine de idei, recurentul CCL «Nr. 73» a solicitat admiterea recursului, casarea integrală a deciziei din 06 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, cu menținerea hotărârii din 04 aprilie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, precum și a încasa din contul ÎSC „Nord-Activ” SRL taxa de stat.

La 27 martie 2019, CCL «Nr. 73» a depus cerere de recurs suplimentară împotriva deciziei din 06 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău.

În motivarea recursului suplimentar a invocat că, anterior, prin deciziile Curții Supreme de Justiție adoptate în dosarele nr. 2rac-452/14 și nr. 2rac-561/15 s-a constatat că, elementele constructive ale blocului locativ nr. 78 din str. Ion Creangă, mun. Chișinău (pereții, acoperișul etc.) constituie proprietate comună a membrilor CCL «Nr. 73» și sunt utilizate și exploatate de persoane juridice, inclusiv SRL „Sun Communications”, SRL „IMC Market” și ÎSC „Nord-Activ” SRL (succesorul SRL „Sindromin”).

Astfel, prin prisma articolelor 4, 5 și 6 din Legea condominiului în fondul locative nr. 913 din 30 martie 2000, terasa construită la blocul CCL «Nr. 73» este parte a acestui bloc locativ, iar drept consecință este proprietate comună a CCL «Nr. 73».

În această ordine de idei, recurentul CCL «Nr. 73» a solicitat admiterea recursului, casarea integrală a deciziei din 06 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, cu menținerea hotărârii din 04 aprilie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, precum și a încasa din contul ÎSC „Nord-Activ” SRL taxa de stat.

La 10 aprilie 2019, CCL «Nr. 73» a depus cerere de recurs suplimentară împotriva deciziei din 06 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău.

În motivarea recursului suplimentar a invocat că, anterior, prin decizia Curții Supreme de Justiție adoptată în dosarul nr. 2rac-85/19, de asemenea s-a constatat că, elementele constructive ale blocului locativ nr. 78 din str. Ion Creangă, mun. Chișinău (pereții, acoperișul etc.) constituie proprietate comună a membrilor CCL «Nr. 73» și sunt utilizate și exploatate de persoane juridice, inclusiv SRL „Sun Communications”, SRL „IMC Market” și ÎSC „Nord-Activ” SRL (succesorul SRL „Sindromin”). Astfel, prin prisma articolelor 4, 5 și 6 din Legea condominiului în fondul locative nr. 913 din 30 martie 2000, terasa construită la blocul CCL «Nr. 73» este parte a acestui bloc locativ, iar drept consecință este proprietate comună a CCL «Nr. 73».

În această ordine de idei, recurentul CCL «Nr. 73» a solicitat admiterea recursului, casarea integrală a deciziei din 06 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, cu menținerea hotărârii din 04 aprilie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, precum și a încasa din contul ÎSC „Nord-Activ” SRL taxa de stat.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul de admisibilitate al Colegiului civil comercial și de contencios

administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil, din motivele ce succed.

În conformitate cu articolul 440 alin.(1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art.433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului.

Completul de admisibilitate al instanței de recurs subliniază că, un stat care dispune de instanțe de recurs are obligația să se asigure că justițiabilii săi se bucură de principiile unui proces echitabil prevăzute la articolul 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale (a se vedea cauza Lebedinschi vs Republica Moldova, 16 septembrie 2015, § 32; cauza Sultan vs Republica Moldova, 5 iunie 2018, § 24).

În aceste condiții, procedura de admisibilitate a cererii de recurs va fi efectuată și analizată prin prisma articolului precitat, care cuprinde, în mod particular, dreptul de acces la justiție și dreptul de a fi auzit.

Cu privire la primul aspect, instanța de recurs observă că dreptul de acces la un tribunal poate fi limitat, inclusiv în cazul admisibilității contestațiilor înaintate prin intermediul căilor de atac, pentru că prin însăși natura sa, recursul trebuie reglementat de către stat, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere.

În acest sens, criteriile pentru autorizarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile instituite pentru o cale de atac ordinară (a se vedea, *inter alia*, cauzele Marc Brauer vs Germania, 1 septembrie 2016, § 34; Miessen vs Belgia, 16 octombrie 2016, § 64; Samardžić vs Croația, 20 iulie 2017, § 28; Zubac vs Croația (Marea Cameră), 5 aprilie 2018, § 82).

Așadar, prin prisma articolului 433 din Codul de procedură civilă, completul de admisibilitate verifică dacă actul judecătoresc de dispoziție recurat poate constitui obiectul recursului, dacă cererea dedusă judecății este formulată de persoana îndreptățită, dacă aceasta nu a fost depusă în mod repetat și dacă a fost declarată în termen.

Prin urmare, obiectul prezentei cereri se referă la decizia din 06 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, care intră în categoria de acte specificate în articolul 429 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

Succesiv, completul de admisibilitate notează că, în cazul în care, dreptul de acces la justiție este limitat fie de lege, fie de fapte, instanțele naționale trebuie să verifice dacă aceste restricții au redus esența dreptului și, în special, dacă ele urmăresc un scop legitim și dacă există o legătură rezonabilă de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul care trebuie îndeplinit (a se vedea cauzele Levages Prestations Servicii vs Franța, 23 octombrie 1996, § 40; Tricard vs Franța, 10 iulie 2001, §§ 29, 33; Freitag vs Germania, 19 iulie 2007, § 37; Marc Brauer, 1 septembrie 2016, § 34).

Articolul 434 din Codul de procedură civilă prescrie că, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

În conformitate cu art. 111 alin. (3) din Codul de procedură civilă, termenul de procedură stabilit în ani, luni sau zile începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice stabilite, datei comunicării actului de procedură sau producerii

evenimentului ori momentului care a condiționat începutul lui.

Normele procedurale referitoare la termenele pentru căile de atac sunt, înafara oricărui dubiu, menite să asigure buna administrare a justiției și respectarea, în special, a principiului securității juridice. Persoanele vizate trebuie să se aștepte ca aceste reguli să fie aplicate (a se vedea cauzele *Tricard vs Franta*, 10 iulie 2001, § 29; *Nicolae Popa vs România*, 9 decembrie 2014, § 16; *Tence vs Slovenia*, 31 mai 2016, § 31). Mai mult, CtEDO a statuat că, în cazul în care termenul pentru o cale de atac ordinară este prelungit după o perioadă considerabilă de timp, o astfel de decizie poate încălca principiul securității juridice (a se vedea cauzele *Ponomaryov vs Ucraina*, 3 aprilie 2008, § 41; *Ustimenko vs Ucraina*, 20 octombrie 2015, § 47).

Astfel, completul de admisibilitate opinează că, în speță, calea de atac în ordine de recurs a fost demarată în interiorul termenului legal, deoarece din materialele cauzei nu poate fi stabilită data când decizia din 06 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost comunicată CCL «Nr. 73», iar drept consecință nu poate fi stabilit momentul când începe să curgă termenul de exercitare a dreptului de a ataca hotărârea judecătorească.

Succesiv, completul de admisibilitate evocă faptul că, în conformitate cu articolul 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

(3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(4) Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

(5) Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

Conform articolului 433 din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care:

a) recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4);

a¹) recursul este depus împotriva unui act ce nu se supune recursului, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 429 alin. (5);

b) recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434;

c) persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare;

d) recursul se depune în mod repetat după ce a fost examinat.

In concreto motivelor inserate în cererea de recurs, completul de admisibilitate le apreciază ca fiind lipsite de substanță și care nu pot fi acceptate. Or, recursul împotriva deciziei instanței de apel este o cale de atac de drept, vizând în exclusivitate legalitatea actului de dispoziție contestat. Însă, din analiza cererii de recurs depuse de CCL «Nr. 73» rezultă că acesta nu a evidențiat memoriul ilegalității și netemeinicii deciziei recurate, limitându-se la reiterarea circumstanțelor faptice ale cauzei, transpunerea normelor legale și a concluziilor instanțelor inferioare.

În acest sens, completul de admisibilitate menționează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici care, circumscrise fiind motivelor de recurs îngăduite de lege, sunt de natură a învedera ilegalitatea hotărârii. Respectiv, nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de ilegalitate pe care se întemeiază, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Aderent, recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, condiția legală a dezvoltării motivelor de recurs implicând determinarea greșelilor anume imputate instanței de apel, o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează.

La caz, completul de admisibilitate vădește că argumentele invocate în cererea de recurs, după esența lor, pot fi încadrate în temeiurile aplicabile doar procedurii de apel și nu se regăsesc în articolul 432 din Codul de procedură civilă, aplicabil recursului. Ba mai mult ca atât, acestea au fost deja supuse examinării și aprecierii de către instanța de apel prin prisma articolului 130 din Codul de procedură civilă, fiindu-le oferite concluziile de rigoare și, prin urmare, nu urmează a fi reiterate în ordine de recurs.

Ipotezele relevate certifică în mod clar caracterul lipsit de substanță al recursului declarat, deoarece CCL «Nr. 73» nu a invocat niciun argument plauzibil în vederea justificării ilegalității deciziei instanței de apel. Astfel, se evidențiază caracterul declarativ al recursului, deoarece este lipsit de conținut și desprinde simplul fapt al dezacordului recurentului cu soluția dată de instanța inferioară, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului.

În acest sens, completul reamintește că în jurisprudența sa, Curtea Europeană a precizat că dreptul de a fi auzit în combinație cu dreptul la un recurs efectiv sunt în primul rând chestiuni de reglementare în dreptul intern și este în principiu, competența instanțelor să evalueze motivele de admisibilitate a unei cereri de acest tip (Doorson împotriva Olandei, 26 martie 1996, §67). La acest

capitol instanță de recurs reține că recursul declarat de CCL «Nr. 73» nu s-a bazat exclusiv pe chestiuni de drept, ce ar cuprinde încălcări esențiale sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, iar ca urmare nu corespunde cerinței de a fi „efectiv”, fiind lipsit de șanse de succes și nu este capabil să ofere îndreptarea situației din decizia recurată.

Subsidiar, completul de admisibilitate relevă că, în condițiile din speță, cererea de recurs a fost depusă după ce CCL «Nr. 73» a avut posibilitatea de a fi auzit de o instanță de fond și de o instanță de apel, fiecare dintre care a avut deplină jurisdicție (a se vedea mutatis mutandis „Levages Prestations Services” împotriva Franței, cererea nr.21920/93 din 23 octombrie 1996, §48-50).

Prin urmare, instanța de recurs apreciază că recurentului i-a fost asigurat dreptul de acces la o instanță și dreptul de a fi auzit combinat cu dreptul la un recurs efectiv. De fapt, în cazul când nu există suspiciuni privind încălcarea echității procedurii din perspectiva art. 6 §1 din CEDO, rezultă că participanții au reușit să pună în discuție în fața instanțelor toate observațiile și raționamentele pe care le considerau necesare în vederea apărării punctului său de vedere (Blücher împotriva Cehiei, cererea nr.58580/00 din 11 aprilie 2005, §65-67)

Din considerentele menționate și având în vedere faptul, că instanța de apel a examinat cauza sub toate aspectele, a verificat și a apreciat corect probele prezentate, a aplicat și interpretat elocvent normele de drept material și procedural, iar argumentele invocate în recurs nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, completul de admisibilitate al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, în unanimitate, ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de CCL «Nr. 73» împotriva deciziei din 06 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, în baza articolului 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Cooperativa de Construcție a Locuințelor «Nr. 73» împotriva deciziei din 06 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Valeriu Doagă

judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Mariana Pitic